

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

Bydgoszcz, dnia kwietnia 2010 r.

**Pani
Marzanna Wiśniewska
Prezes
Sądu Rejonowego w Brodnicy
ul. Sądowa 5
87-300 Brodnica**

LBY-4100-03-01/2010
P/09/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy skontrolowała Sąd Rejonowy w Brodnicy, zwany w dalszej treści „Sądem”, w zakresie wykonania budżetu państwa w 2009 r. cz. 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości i cz. 15/02 do 15/12 Sądy Apelacyjne.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie przez Sąd budżetu państwa w 2009 r., w ramach części 15/04 Sąd Apelacyjny w Gdańsku, pomimo, że stwierdzono nieprawidłowości o charakterze formalnym, które nie spowodowały negatywnych następstw dla budżetu.

1. W planie finansowym Sądu na rok 2009 ustalono wydatki w wysokości 5.687,0 tys. zł. W 2009 r. wydatki zostały zwiększone o 226,3 tys. zł do kwoty 5.913,3 tys. zł. Zwiększenie środków finansowych wystąpiło głównie w obszarze wynagrodzeń.

Zrealizowane wydatki wyniosły 5.910,2 tys. zł, tj. 99,9 % budżetu po zmianach. W porównaniu do 2008 roku wydatki były wyższe o 184,0 tys. zł, tj. o 3,2 %. Niewykorzystane środki budżetowe z 2009 r. w kwocie 3,1 tys. zł Sąd terminowo zwrócił na rachunek Sądu Okręgowego w Toruniu.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Wydatki w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej wykonane zostały zgodnie z planem finansowym. Na podstawie zbadanej próby wydatków (166 dowodów o łącznej wartości 769,3 tys. zł) ustalono, że ich realizacja wydatków była zgodna z zasadami należytego zarządzania finansami, tj. zasadą oszczędności, wydajności i skuteczności.

Przeprowadzona w 2009 r. inwentaryzacja przebiegła prawidłowo. Dokonano spisu z natury środków pieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych oraz weryfikacji sald kont. W związku z powstaniem różnic inwentaryzacyjnych prawidłowo zostały one rozliczone w księgach roku 2009.

Zobowiązania ogółem na koniec grudnia 2009 r. wyniosły 325,0 tys. zł, i były niższe w porównaniu do stanu na koniec grudnia roku poprzedniego o 8,8 %, tj. o kwotę 31,5 tys. zł. Największą kwotę zobowiązań stanowiły dodatkowe wynagrodzenia roczne, tj. 315,7 tys. zł (97,1 % ogółem zobowiązań). Pozostała kwota dotyczyła płatności, których termin zapłaty przypadał na 2010 r. Sąd nie posiadał zobowiązań wymagalnych.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na przypadki opóźnień w realizacji przez Sąd zobowiązań w stosunku do biegłych, którym przyznano wynagrodzenia za wykonaną pracę. W dwóch przypadkach (na dwadzieścia jeden zbadanych), okres pomiędzy uprawomocnieniem się postanowienia przyznającego wynagrodzenie, a jego wypłatą przekraczał pięć miesięcy.

2. Zrealizowane dochody wyniosły 1.863,9 tys. zł, tj. 101,7 % budżetu po zmianach. W porównaniu do 2008 roku uzyskane dochody były niższe o 337,8 tys. zł, tj. o 15,3 %. Największy udział w zrealizowanych dochodach miały opłaty i koszty sądowe oraz inne opłaty uiszczane na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i stanowiły 81,7 % dochodów ogółem.

Należności wymagalne z tytułu dochodów budżetowych (grzywien, opłat i kosztów sądowych) na koniec roku 2009 wyniosły 71,7 tys. zł i w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. nie uległy zasadniczej zmianie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie windykacji należności, a uzyskane dochody w należnej wysokości przekazywano do budżetu.

3. Największy udział w strukturze wydatków Sądu miały wydatki na wynagrodzenia w łącznej kwocie 4.281,9 tys. zł, tj. 72,4 % wydatków ogółem. Wydatki na wynagrodzenia, w poszczególnych statusach zatrudnienia, nie przekroczyły określonego w planie finansowym (po zmianach) limitu. Najwyższy wzrost w 2009 r. przeciętnego wynagrodzenia

w porównaniu do 2008 r. dotyczył grupy asesorów i aplikantów sądowych (o 49,4 %), a najniższy dotyczył grupy nieobjętej mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (o 7,7 %).

4. W oparciu o wylosowane metodą monetarną MUS 166 dowodów księgowych na łączną kwotę 769,3 tys. zł Najwyższa Izba Kontroli negatywnie opiniuje skuteczność systemu księgowości i kontroli finansowej (zgodność) oraz bez zastrzeżeń opiniuje poprawność i rzetelności ksiąg rachunkowych (wiarygodność).

4.1. W wyniku badania zgodności, tj. poprawności formalnej dowodów oraz zapisów księgowych w badanej próbie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dekretacji 102 dowodów księgowych na łączną kwotę 420,8 tys. zł (54,7 % wartości badanych dowodów). Błędy te polegały m.in. na braku dekretacji, wskazaniu tylko kont syntetycznych (bez uwzględnienia podziałek klasyfikacji budżetowej), braku podpisu osoby odpowiedzialnej za dekretację, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości².

Stwierdzono również nieprawidłowości o charakterze systematycznym polegające na tym, że we wszystkich zbadanych zapisach księgowych występowała tylko data księgowania. Również przegląd analityczny ksiąg rachunkowych w postaci elektronicznej (na łączną kwotę 1.105,5 tys. zł) wykazał, że zapisy księgowe nie zawierały wymaganych dat, co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

4.2. System finansowo-księgowy „FIN-FK” nie zapewniał kontroli poprawności i sekwencji dat oraz nie wymuszał zamykania miesięcy księgowania.

Zakres danych zawartych w komputerowych zapisach księgowych nie spełniał wymagań art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości tzn. nie było możliwości ujęcia daty dokonania operacji gospodarczej i daty dowodu księgowego. System nie pozwalał na jednoznaczne stwierdzenie czy zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych nie zawierają danych z bufora i są sporządzone na podstawie zamkniętego okresu. Funkcjonujący w Sądzie system finansowo-księgowy został zakupiony i wskazany do stosowania przez dysponenta wyższego stopnia.

Dane wykazane w sprawozdaniach Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-N i Rb-Z za 2009 r. wynikały z ewidencji księgowej i odpowiadały zapisom na odpowiednich kontach księgi głównej i na kontach ksiąg pomocniczych.

² Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm).

4.3. W zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych, kontrola transakcji pod kątem prawidłowości: wartości transakcji, okresu księgowania, kont syntetycznych, kont analitycznych; nie wykazała nieprawidłowości. Badane transakcje zostały ujęte do właściwego okresu sprawozdawczego.

4.4. Procedury kontroli finansowej nie uwzględniły określonych w Komunikacie Nr 13 Ministra Finansów³, standardów dotyczących zarządzania ryzykiem oraz standardów dotyczących mechanizmów kontroli systemów informatycznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zapewnienie prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu programu finansowo – księgowego spełniającego wymogi art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości.
2. Dekretowanie dowodów księgowych, stosownie do art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.
3. Zwiększenie nadzoru nad terminowością realizacji przez Sąd zobowiązań w stosunku do biegłych, wynikających z przyznanego im wynagrodzenia za wykonaną pracę.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Prezes w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

³ Komunikat Nr 13 Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 7, poz. 58).

X:\Domek\Makowski\Wyst\p0900601.doc

Otrzymują:

1. Adresat
2. DAP NIK w W-wa
3. a/w